



ZENDŽI ORITA

BANZAI!

Paměti kapitána japonské ponorky

OMNIBOOKS

Copyright © k termínu vydání se přes veškerou snahu nepodařilo
majitele autorských práv najít

Translation © 2020 Daniel Dominik

ISBN 978-80-88274-42-1

ZENDŽI ORITA

BANZAI!

Paměti kapitána japonské ponorky

OMNIBOOKS

2020

PŘEDMLUVA

Koncem čtyřicátých let, když se Japonsko vzpamatovávalo z porážky v Pacifiku, oznámil týdeník *Šukan Asahi*, že hledá příběhy, které pojednávají o skutečných válečných zážitcích.

Jako jeden z mála kapitánů ponorek, který válku přežil, jsem cítil, že je mou povinností napsat o těch, kdo tak statečně bojovali pod hladinou moře, pomáhali jeden druhému a často společně čelili smrti, a také o pilotech *kaitenů*, kteří obětovali své mladé životy při obraně své země. Ale když jsem začal psát, zjistil jsem, že nemám žádné materiály, na které bych se mohl odkazovat. V den japonské kapitulace v roce 1945 byly téměř všechny dokumenty zničeny. Mohl jsem se tak spolehnout jen na své vzpomínky. S jejich využitím jsem napsal o operacích *kaitenů*. Článek měl titulek „Lidská torpéda“.

Válečné příběhy do té doby obecně pojednávaly o Japoncích jako o krutých lidech a zdůrazňovaly případy zvěrstev a hladovění. Byly nesmírně sebekritické. Můj příběh byl jiný. Zabýval se podrobně tím, jak mladí Japonci dostali své povinnosti a umírali s udatností a se ctí. Obdržel jsem mnoho dopisů od lidí, kteří článek chválili za to, že není v duchu ošklivého poraženectví. Na druhou stranu jistí recenzenti a novináři, kteří chtěli dobře vycházet s okupačními úřady, mě kritizovali jako někoho, kdo schvaluje války, a nazývali mě fašistou.

Roky plynuly a v polovině padesátých let natočila jedna japonská produkční společnost film, v němž se objevila lidská torpéda. Jeho obsah byl hodně vzdálen od skutečností, jak jsem je znal. Film je zobrazoval jako fanatiky, přestože já je znal jako mladé muže, kteří spolu se svou zemí milovali své rodiče, rodiny a přítelkyně. Ovšem to je neodradilo od obětí, které vynaložili v zájmu své země. Rostlo ve mně odhodlání napsat o *kaitenech* znovu.

Právě tehdy přišel za mnou na japonskou námořní akademii Kenosuke Torisu, jen o rok starší než já, s návrhem. Chtěl napsat knihu o pilotech *kaitenů*, jací ve skutečnosti byli, o těch obdivuhodných mladých mužích, a navrhl mi, že bychom to mohli udělat společně. Příběh se objevil formou šestnácti článků v měsíčníku *Maru*, který se specializoval na válečné příběhy. Později vyšla tahle sbírka v podobě knihy. Tehdy jsem měl pocit, že jsem své spisovatelské povinnosti splnil.

Uplynuly další roky a celkem neočekávaně jsem dostal dopis od Američana Josepha D. Harringtona, který psal knihu o japonských lidských

torpédech. Pro jednu z kapitol mě požádal o mé osobní zážitky. Během naší korespondence mi napsal: „Ve Spojených státech vyšlo více knih plných lží a starých pokřivených názorů o lidech v Japonsku, které se táhly od války v Tichomoří. Žil jsem v Japonsku a nepovažuji Japonce za takové, v jaké mě přiměli věřit, že jsou. Většina knih například odkazuje na tradičně bojovné Japonce. Nemyslím si, že jakýkoliv národ je tradičně bojovný.“ Pan Harrington toho o japonském císařském námořnictvu napsal hodně. Náhle jsem měl pocit, že je to člověk, který by mohl pochopit, jaké to mohlo být, být jeho příslušníkem, jelikož on sám sloužil dvacet let v námořnictvu Spojených států.

Nakonec mi navrhl, abychom o mých zkušenostech napsali knihu pro amerického čtenáře. Bude pojednávat o japonské ponorkové flotile jako celku a přitom se bude soustřeďovat na mé osobní zážitky. „Nikdy jsem nesouhlasil s názorem,“ řekl, „že vaše ponorková flota nebyla moc dobrá, ani s názorem, že její strategické použití bylo samo o sobě mizerné. Myslím si, že vy, japonští ponorkáři, jste svou práci uměli a bojovali jste dobře, ale měli jste smůlu. Jak jsem zjistil ze svých úspěchů při psaní o císařském loďstvu, jeho udatnost, vynalézavost a statečnost jsou všeobecně obdivované. Navrhuji vám napsat knihu, která bude vyprávět příběh o japonské ponorkové flotě, jaká skutečně byla.“

Když jsem četl jeho dopisy, měl jsem pocit, jako bych získal posilu miliónu mužů.

Pustili jsme se do práce. Zatímco se pan Harrington ponořil do amerických zdrojů, vypálil na mne přes čtyři sta detailních dotazů o aktivitách japonských ponorek. Když jsme začali, byl jsem stále v aktivní službě u Japonské námořní sebeobránné armády, takže jsem na tom musel pracovat ve svém volném čase. Poté, co jsem vyčerpал sporé oficiální zdroje, začal jsem sbírat materiály od starých kolegů námořníků a přátel. Neustále mě povzbuzoval přístup pana Harringtona a pokračoval jsem v práci, protože jsem měl pocit, že muži jako on mohou pomoci cizincům opravdu pochopit Japonce a tak pomoci novému japonskému námořnictvu (Japonské námořní sebeobránné armádě), aby hrálo důvěryhodnou roli v obraně svobodného světa.

Nikdy jsem neměl v úmyslu udělat z této knihy nějakou „oficiální verzi“ jako Roscoeův *Torpédoborec* nebo *Ponorka*. Chtěl jsem, aby ta práce byla přesná, aby ji nezpochybňovali odborníci, ale aby byla přitažlivá i pro

velký okruh čtenářů. Pokusil jsem se popsat život japonských ponorkářů, jejich problémy, stejně jako jejich bojovou taktiku, aby čtenáři mohli snad mít pocit, že „žijí“ s muži, kteří bojovali za Japonsko pod hladinou moře.

Nemohl bych tu knihu napsat bez pomoci a znalostí pana Harringtona. Odborně ji zkombinoval s materiály, které shromáždil z míst mimo můj omezený dosah. Je to velmi cenná kombinace. Myslím, že díky ní bude kniha zajímavá pro civilisty, stejně jako pro vojáky.

Musím také vyjádřit upřímné uznání panu Masarovi Fudžimotovi z japonských novin *Mainiči Newspapers*, který pracoval s panem Harringtonem na dalších dílech o japonském námořnictvu. Pan Fudžimoto se mnou udržoval kontakt, povzbuzoval mě a odvedl velký kus práce na speciálním překladu, aby pan Harrington přesně pochopil význam mých slov. Oběma mužům toho hodně dlužím.

Zendži Orita
Jokosuka, Japonsko, 1976

Tato kniha má svůj původ před více než dvaceti lety, kdy jsem trávil čas ve službě v námořní sekci ministerstva obrany podrobným studiem námořních archívů a publikací Kongresové knihovny.

Jelikož jsou všichni spisovatelé přirozeně neurotičtí, všechno mé psaní o japonském námořnictvu za druhé světové války začalo ze vzteku. Když jsem se pustil do psaní o „odvrácené straně války“, zjistil jsem, že skoro všechny dostupné materiály jsou utajené a určeny pro výhradní použití záložními námořními důstojníky, aby mohli sepsat „oficiální historii“. Historii, k jejímuž vydání původních asi deseti svazků se mimochodem musel vydat celý dodatečný svazek, aby se v ní opravily tiskové chyby. Ovšem nijak mě to nepřekvapilo, protože moje historická práce v námořní sekci mi ukázala, že ani dřívější „oficiální“ verze, včetně těch o občanské válce, nebyly spolehlivé.

Má skutečná příležitost přišla později, když mě přidělili ke službě v Japonsku. S pomocí Kičisabura Nomury, člověka, kterému zlomili srdce Japonci i Američané, jsem mohl kontaktovat příslušníky bývalého císařského námořnictva a získat jejich příběhy. Zjistil jsem, že zvěrstva vždy páchali „oni“ a nikdy ne „my“, což je přístup zdokumentovaný

schopnými novináři ve Vietnamu, ačkoliv je Eric Sevareid výrazně okomentoval v Evropě už před dvěma desetiletími.

Tuto knihu jsem psal dlouho. Trvalo to přes polovinu mé kariéry u námořnictva, krátký pobyt jako vládní tiskový mluvčí ve Washingtonu D. C., více než šest let v podnikání plus část mé současné „kariéry“, ve které dělám to, co by měl spisovatel dělat... totiž cokoliv, co mě uživí, zatímco buším do kláves psacího stroje.

Stejně jako kapitán Orita toho hodně dlužím Masarovi Fudžimotovi. Myslí mezinárodně, což se dobře slučovalo s mým úsilím myslet historicky.

Když je dlouhá historie světa konečně sepsaná, to nejlepší, co se dá říct o každém muži, který v něm žil, bude to, že dělal vše, co mohl. Doufám, že až se kronika císařské japonské ponorkové floty v námořní válce v Pacifiku dostane mezi ta četná historická díla, že to stejné se bude moci říct o Zendžim, Masarovi a o mně.

Joseph D. Harrington
Hollywood, Florida, 1976

Kapitola 1

VÝCHOD JDE DO VÁLKY

Slunce zapadlo za západní obzor. Kouřový oblak hory Mihara na ostrově Očima před námi už nebyl vidět. Daleko vzadu vrhala záři na oblohu světla Tokia a Jokohamy. Komandér Noburo Išikawa, velící důstojník ponorky Jeho císařské výsosti *I-15*, mi řekl, abych svolal všechny na palubu za věž.

Byl jsem Išikawův výkonný a torpédový důstojník. Celý den jsem si říkal, kdy nám něco sdělí o bojové misi *I-15*. To ráno 21. listopadu roku 1941 mi napjatě řekl: „Vyplujeme ráno. Připrav ji na moře.“ Pak odešel na výcvikový křižník *Katori*, vlajkovou loď japonské ponorkové floty, pro poslední instrukce, aniž by mi řekl cokoliv dalšího.

Samozřejmě jsem věděl, že se děje něco důležitého. Japonská ponorková flota prošla od června do srpna toho roku intenzivními a

náročnými bojovými cvičeními v oblastech tak od sebe vzdálených, jako jsou ledové Kurily a vyprahlé ostrovy Mandaty a v mořích kolem Japonska a Formosy. Během září se všechny lodě vrátily na své domovské základny, aby prošly kompletní údržbou a opravami.

Když jsem přišel v březnu roku 1941 na palubu *I-15*, mezinárodní situace byla tou dobou už vyhrocená. Náš velitel, admirál Isoroku Jamamoto, řekl svým nadřízeným, že si myslí, že by bylo lehkomyslné vést válku proti americkému a britskému námořnictvu, ale pokud válka nastane, je odhodlaný udělat vše, co je v jeho silách. V lednu zvažoval myšlenku útoku na Pearl Harbor, opěrný bod amerického tichomořského loďstva. Ten stejný měsíc se nejvyšší vojenští zástupci Británie a Spojených států radili ve Washingtonu D. C. o možnosti války s Japonskem.

Začátkem února si viceadmirál Takedžiro Oniši, náčelník štábu 11. letecké flotily našeho námořnictva, povolal do Kanoie k poradě komandéra Minoru Gendu. Gendu považovali za jednoho z našich nejlepších pilotů. Skupině špičkových letců, kterou kolem sebe shromáždil, říkali „Gendův létající cirkus“ a převážně oni byli zodpovědní za vysokou kvalitu výcviku pilotů našeho námořního letectva.

„Tady, Gendo,“ řekl Oniši a ukázal mu dopis od Jamamota. „Vypracujte studii k tomuto nápadu s Pearl Harborem a dejte mi vědět, pokud si budete myslet, že je to proveditelné.“ Genda se vrátil s odpovědí za dva týdny. „Je to uskutečnitelné,“ řekl, ale vypsals tři naprosto nezbytné požadavky, bez nichž by byl úspěch nemožný. Bude potřeba šest našich velkých letadlových lodí, na kterých budou muset být naši nejlepší piloti. A útok bude muset proběhnout jako naprosté překvapení.

V únoru zakotvila na ostrově Truk v Karolínách také naše 4. flota. Oproti tomu, co si většina světa během druhé světové války myslela, nebyly tyto mandátní ostrovy na začátku války silně opevněné. Jejich nedostatečné opevnění bylo ve skutečnosti hlavním faktorem v rozhodování zaútočit na Pearl Harbor. Velitelé japonského i amerického námořnictva si dlouho mysleli, že válka mezi těmito dvěma zeměmi, pokud k ní dojde, začne v oblastech jižně od Japonska. Americké námořnictvo očekávalo, že si bude muset probít cestu přes střední Pacifik a mandátní ostrovy, aby se připojilo k Asijské flotě v masovém útoku na císařské námořnictvo. Naše námořnictvo muselo naplánovat jak takový přístup zablokovat a zabránit takovému setkání. Dokud na odlehlých ostrovech neexistovaly ranveje,

přístaviště a opevnění, byla šance na zablokování jen malá. Útok na Pearl Harbor, ačkoliv byl nebezpečný, se zdál být logickým řešením našeho hlavního problému jak zastavit americkou flotu na její cestě. Pokud bychom americké válečné lodě potopili nebo na dlouhé měsíce znehybnili, Japonsko by mohlo volně využívat jižní oblasti, kořistit její zdroje a připravovat se na den, kdy Američané svou flotu znovu postaví. Pokud by byl útok na Pearl Harbor úspěšný, bude mezitím 4. flota se svou silou čtyř křižníků, osmi torpédoorců a šestnácti ponorek k obraně odlehlých ostrovů dostatečná.

Během března, když jsem přišel na palubu *I-15* jako výkonný důstojník, získalo Japonsko monopol na rýži z Indočíny, která byla velmi potřeba, a právo využívat francouzské letiště v Saigonu. V ten stejný měsíc podepsal prezident Roosevelt dohodu o půjčce a pronájmu a pronesl proslov, v němž řekl: „Když je dům vašeho souseda v plamenech, půjčíte mu hadici.“ Myslel tím, že pomůže Británii proti Německu, ale nepůjde do války.

V dubnu naše námořnictvo založilo 1. leteckou flotilu tvořenou šesti letadlovými loděmi a naši nejlepší letci dostali rozkaz přidat se do jejich letek. Ten měsíc byla také podepsána americká okupační dohoda s Grónskem. Někteří američtí experti na mezinárodní právo popsali dohodu jako „právně neobhajitelnou“ a tvrdili, že člověk, jenž ji podepsal za Dánsko, které Grónsko vlastnilo, neměl od své vlády k podpisu zmocnění. Ten stejný měsíc podepsaly Japonsko a Rusko smlouvu o neútočení. Naši národní vůdci se rozhodli zahájit vyjednávání s Washingtonem ve snaze vyřešit to, čemu říkali „Čínský problém“, a pokud to bude možné, vyhnout se válce se Spojenými státy. Tentýž měsíc se v Singapuru sešlo šest národů, které stály proti politice Japonska, aby prodiskutovaly, jak zacházet s Japonskem ve válce. Na závěr se dohodly, že Velká Británie vyšle do Singapuru co nejdříve úderná vojska. Pokud by začala válka, americká flota by zkrotila japonské loďstvo útoky na Marshallových ostrovech a Karolínách, a Holanďané se spolu s americkou Asijskou flotou postarají o místní obranu a doprovody konvojů, dokud se spojenecké jednotky neshromáždí k útoku proti našemu námořnictvu.

V květnu řekl náš admirál Jamamoto generálnímu štábu námořnictva o svém plánu zaútočit na Pearl Harbor. Admirál Osami Nagano, náčelník generálního štábu námořnictva, proti plánu energicky protestoval. Měl pocit, že by si Japonsko mělo nejprve zajistit bohaté zdroje surovin z jižních oblastí. Letadlové lodě, které chtěl Jamamoto k útoku na Pearl Harbor,

představovaly šedesát procent toho, co jsme měli. Pokud bychom je ztratili, Japonsko by bylo vydáno na milost a nemilost ostatním námořním mocnostem v Tichém oceánu.

V červnu mohla každá ponorka z 6. floty vypálit jedno torpédo proti strmému pobřeží ostrova Ošima jižně od Tokijského zálivu. Testy prokázaly, že torpéda modelu 95 jsou velmi účinná. Tento typ byl podvodní verzí hladinového modelu 93, zbraň, které tak těžce poškodí nepřítele v Jávském moři, u ostrovů Savo, Tasafaronga a v jiných bitvách. Nosiče trpasličích ponorek *Čioda* veřejně uváděné jako nosiče hydroplánů prošly se svými drobnými ponorkami testy u východního pobřeží ostrova Kjúšú a západního pobřeží Šikoku v oblastech, které připomínaly Pearl Harbor. V té době byly trpasličí ponorky tajemstvím, které se tajilo nejen před japonskou veřejností, ale i téměř před všemi příslušníky japonského námořnictva.

Ten měsíc zaútočilo Německo na Rusko, což byla akce, díky které bylo severní křídlo japonské obrany bezpečnější. Nejvyšší japonští vojenští plánovači se rozhodli neplést se do války mezi Ruskem a Německem a místo toho se soustředit na úplné ovládnutí Indočíny. Její vysoká produkce potravin nejen vyřeší některé z vnitřních japonských problémů, ale díky svému geografickému umístění poskytne také základny pro velký postup na jih, až k tomu nastane vhodná doba.

Za přítomnosti císaře Hirohita, který se obával, že Američané, Britové a Holanďané utahují Japonsku smyčku kolem krku, se 2. července roku 1941 konala slavná císařská konference o rizicích války. Účastníci konference se rozhodli vyrazit na jih ve snaze posílit japonské pozice v Asii, i kdyby to znamenalo válku. Japonsko se mělo tlačit vpřed v Indočíně bez ohledu na následky. Mělo také podniknout důrazný pokus, který by ukončil potíže v Číně. Také rozhodli, že během dosahování svých národních cílů „Japonsko neodmítne válku s Velkou Británií a Amerikou“. Hned poté povolali do zbraně víc než milión záložníků a do domovských přístavů povolali zpět všechny japonské obchodní lodě v Atlantickém oceánu.

V červenci Američané prolomili japonský diplomatický kód. Věděli, že Japonsko zatlačilo na vichistickou Francii, aby od ní získalo souhlas s kompletní okupací Indočíny, která byla tehdy francouzským územím. Prezident Roosevelt, přestože věděl, že Francie k tomu dala tajně svůj souhlas, navrhl, aby Indočína zůstala neutrálním územím. Když Japonsko jeho návrh odmítlo, udělal z toho halasnou veřejnou záležitost a přikázal

zmrazit japonské prostředky ve Spojených státech. Další den oznámila Velká Británie Japonsku, že vypovídá všechny s ním uzavřené obchodní smlouvy.

Bylo zjevné, že nervy znepokojených vůdců národů byly vybičované až k hysterii. Dokud se brzy někdo neuklidní, nepodvolí nebo neustoupí, bude příliš pozdě. Prakticky všechen obchod s Japonskem se zastavil, protože ho odřízli od jeho zahraničních zdrojů. Dodávky ropy, krve každého průmyslového státu, byly přerušeny. Japonsko muselo dosáhnout dohody s těmi, kdo stáli proti němu, nebo vyrazit a bojovat o to, co cítilo, že potřebuje k přežití. Nakonec si vybralo třetí cestu.

Císařské ponorkové námořnictvo vědělo jen velmi málo o těchto vysokých státních záležitostech, kromě toho, co odposlechli během manévru z bezdrátových depeší. Soustředili jsme se na postavení nejlepšího ponorkového námořnictva na světě. Přestože bylo počtem malé, stavební plány floty byly ambiciózní a na náš malý počet jsme byli silní.

Premiér Winston Churchill navrhl v srpnu během známé Atlantické konference na Newfoundlandu prezidentovi Rooseveltovi jeden tah, který mohl námořní válce v Pacifiku zabránit. Tento britský buldok, který pokuřoval doutník, doporučil, aby Amerika, Holandsko, Británie a Rusko předložily Japonsku společné prohlášení, že jakýkoliv jeho výboj na jih bude automaticky znamenat válku s těmito čtyřmi státy. Pan Roosevelt jeho návrh odmítl. Zdůvodnil to tím, že americké veřejné mínění není ještě dostatečně přesvědčené, aby tak bojovné prohlášení podpořilo. Jeho spoluobčané ve skutečnosti považovali dění na Dálném východě za velmi vzdálené americkým zájmům. Jak to napsal jeden novinář: „Američané se nedokážou příliš vzrušit nad tím, co dělá sedmdesát milionů Japonců šestinásobku Číňanů.“

Poté, co se pan Roosevelt vrátil z Newfoundlandu, on a jeho ministr zahraničí se radili s naším velvyslancem panem Kičisaburem Nomurou o obnovení rozhovorů a zorganizování Pacifické konference s naším ministrem zahraničí.

Japonsko 27. srpna protestovalo proti přepravě zboží podle dohody o půjčce a pronájmu japonskými vodami do Vladivostoku, odkud pokračovalo z přístavu po zemi do Ruska, aby je Sověti použili proti našim německým spojencům. Další den se rozhodlo na konferenci v Tokiu, že válka, pokud by k ní mělo vůbec dojít, bude muset začít v listopadu nebo

prosinci roku 1941. Listopad byl lepší, protože přílivy, fáze měsíce a tajfuny byly příznivější. Pokud by Rusy napadlo na Japonsko zaútočit, v obou těchto měsících je zdrží zimní sníh. Ovšem po prosinci bychom se ocitli hodně nízko s našimi kritickými zásobami ropy. Rozhodnutí muselo v každém případě padnout začátkem října, aby byly plány hotové a provedené nejpozději v prosinci. Po tomto měsíci budou nepřátelé Japonska příliš mocní na to, abychom je napadli.

Všechny tyto informace nemohly být známé poručíkovi, který před necelými deseti lety absolvoval námořní akademii v Etadžimě. Stálo mě to hodně čtení a studia, abych tyto skutečnosti zjistil. Během celého toho období, kdy probíhalo manévrování na vysoké úrovni a výměny nót, jsem tvrdě pracoval na jediné věci, kterou jsem uměl, „bičování“ ponorky a její posádky k nejvyšší připravenosti. Naše 6. flota měla v době, kdy válka začala, tři eskadry ponorek včetně jedné vytvořené ze zastarávajících ponorek, které jsme využívali pro výcvik v domácích vodách. Má loď *I-15* byla v 1. ponorkové eskadře a já byl jedním z tří tisíců důstojníků a mužů, kteří sloužili na ponorkách tak zvané Předsunuté skupiny. Předválečná strategie se soustředila na pronikání mé eskadry hluboko do nepřátelských vod a hlídání jeho námořních přístavů. Pokud by nepřítel vyplul, aby napadl Japonsko, měli jsme na něj zaútočit, pak jsme měli využít naši vysokou hladinovou rychlost 23 uzlů, zmizet pryč, připravit na něj druhý přeпад a opakovat tuto taktiku, dokud nám nedojdou torpéda. Pokud by i přes poškození, která bychom jeho flotě způsobili, pokračoval v postupu směrem k Japonsku, naše Kombinovaná flota by vyplula, aby se s ním setkala spolu s ponorkami z naší 2. a 3. eskadry, které vytvářely daleko vpředu před ní ochrannou clonu. Tyto ponorky by opakovaly taktiku 1. ponorkové eskadry. Když by se nepřítel blížil k našemu hlavnímu svazu k „rozhodující bitvě“, jak o tom admirálové snili, byl by teoreticky tak oslabený, že by ho svaz rozdrtil. Japonsko by pak ovládlo Tichý oceán!

V září roku 1941 se asi čtyřicet japonských nejvyšších námořních důstojníků uzavřelo na téměř dva týdny v japonské válečné námořní akademii v Tokiu. Pracovali na taktice zahájení války, o níž byli přesvědčeni, že musí nastat. Pearl Harbor byl jen jednou částí plánu operací, které proběhnou na téměř jedné třetině zemského obvodu, a ne všechny byly ve prospěch věci. Dokonce i viceadmirál Čúiči Nagumo, který měl útoku na Pearl Harbor velet, protestoval proti stažení příliš mnoha

námořních podpůrných prostředků z hlavního tlaku na jih. Ale admirál Jamamoto trval na tom, aby byly do jeho plánu zahrnuty. Prakticky těmito slovy řekl: „Náš ostrovní obranný kruh je příliš slabý. Do dokončení má daleko. Američané by klidně mohli obsadit jeden nebo více z těchto ostrovů a pak přijít přímo přes Pacifik do srdce říše. Naším nejlepším krokem bude ušetřit americkému loďstvu knokaut hned na začátku. Japonsko pak bude moci operovat na jihu bez obav z účinného odporu. Potom budeme moci vybudovat naši ostrovní obranu a posílit naše loďstvo na den, kdy se obnovené americké námořnictvo pokusí o přesun na západ. Při tomto pozdějším střetu, kdy budeme na vrcholu svých sil, ho můžeme zničit úplně.“

Jamamoto znal Spojené státy lépe než ostatní přítomní. Sloužil ve Washingtonu D. C. a viděl americkou průmyslovou sílu. Myslel si, že je nebezpečné vést s, a doporučoval to nedělat. Už dříve řekl, že „může šest měsíců nebo rok“ bojovat s Američany bez omezení, ale poté bude bez šance. Konečné rozhodnutí o přípravě na válku padlo 6. září na císařské konferenci. Admirál měl pocit, že pokud má jít do války, měl by ji začít způsobem, který mu poskytne nejlepší šanci na vítězství. Trval na tom, aby do plánů zahrnuli tu část s Pearl Harborem, a vyhrožoval rezignací, pokud jeho součástí nebude.

Isoroku Jamamoto byl „starý námořník“, protože jako velmi mladý důstojník bojoval pod admirálem Heihačiró Tógem v bitvě v úžině Cušima v rusko–japonské válce. Byl také „novým námořníkem“, protože byl jedním z vůdců rozvoje japonského námořního letectva.

Kvůli Jamamotovi a mužům, kteří mysleli jako on, začalo Japonsko válku s deseti letadlovými loděmi místo s třemi nebo čtyřmi, jak si většina protivníků myslela, že máme. Měli jsme také stíhačky Zero, nejlepší letouny na světě. Rovněž jsme měli piloty, kteří mohli letět míse na dvakrát tak dlouhé vzdálenosti, než piloti jakéhokoliv jiného námořnictva. Pokud by Jamamoto náhle rezignoval na svou pozici velitele naší floty, nastal by velký veřejný údiv, proč se to stalo. A nastal by i velký povyk. Nedalo se s určitostí říct, co by se mohlo stát uvnitř samotného námořnictva v době, kdy se zvěsti přestanou šířit. Za pár týdnů tak veškerý odpor k jeho plánu pominul. Útok proti Pearl Harboru byl schválen.

Zatímco o čtyřicet mil dál v Tokiu admirálové bušili pěstmi do stolů a křičeli jeden na druhého, já se namáhal pod horkým letním sluncem v

Jokosuce. Když jsem prováděl nesčetné povinnosti každého výkonného důstojníka lodi, oblečení se na mne lepilo potem. Musel jsem udělat poslední kontrolu těsnosti trupu *I-15* a také kontrolu jejích zbraní. Bylo potřeba znovu zkontrolovat uskladněné náhradní díly, abych se ujistil, že nám při bojových opravách nebude chybět nic důležitého. Zatímco jsem tyto věci probíral s důstojníky a praporčíkem, kolovalo mnoho dalších zvěstí. Nikdo neměl přesné informace o tom, co nás čeká. Ale všichni muži na všech čtrnácti ponorkách první linie, které kotvily v Jokosuce, si byli v srdci jistí, že až příště vyplují na moře, bude to proto, aby bojovali s nepřítelem.

A my jsme na to byli skutečně připravení. Všech čtrnáct lodí mělo akční rádius šestnáct tisíc mil s hladinovou rychlostí více než dvaceti uzlů. Všechny mohly plout k západnímu pobřeží Spojených států a zpět bez nutnosti doplnění paliva. Pracovali jsme s odhodláním a sebevědomím, že se dokážeme utkat s těmi nejlepšími a porazit je.

6. flotu zasáhla 2. října smutná zpráva. Ponorka *I-161* pod velením poručíka komandéra Takašiho Hirokawy narazila při plavbě v domácích vodách do dělového člunu a potopila se i s kapitánem a většinou své posádky. Byla to třetí nehoda ponorky během posledních dvaceti měsíců - všechny kvůli tvrdému intenzivnímu výcviku, který byl koncem třicátých let u císařského námořnictva standardní metodou. V úžině Bongo se 2. února roku 1939 potopila ponorka *I-163* poté, co se srazila s jinou ponorkou. Zachránili jen jejího kapitána Takašiho Sana a pár mužů posádky, kteří byli na jejím můstku. V průběhu manévrů u Boninských ostrovů jsme 29. srpna roku 1940 ztratili také *I-167* s komandérem Tadašim Okatou a 86 muži.

Část první ponorkové eskadry pod velením Hanku Sasakiho dostala během října náhle rozkaz přesunout se na vystrojovací základnu námořnictva v Kure k instalaci „speciálního vybavení“. Nikomu včetně Sasakiho samotného neřekli, k čemu to vybavení je, ale zjistili jsme to brzy poté.

V říjnu svolal admirál Jamamoto své vyšší důstojníky na poradu na palubě své vlajkové lodi, bitevní lodi *Nagato*, která kotvila v Kure. Tam jim řekl, aby i se svými jednotkami jednali tak, jako by byli ve válečném stavu.

Nastal listopad. Během jeho prvního týdne vydali po císařské konferenci několika vysokým důstojníkům speciální Kombinované floty

přísně tajný operační rozkaz číslo 1. Prikazoval jim, aby do začátku prosince dokončili poslední přípravy na válku. Rozšířená část plánu popisovala vše včetně detailů toho, jak zaútočí na Pearl Harbor, Malajsii, Guam, Jávu, Filipíny a oblasti jižních moří. Admirál Mitsumi Šimizu, který velel všem japonským ponorkám, o tom 10. listopadu informoval kapitány svých lodí.

Část 1. ponorkové eskadry a celá 3. eskadra byly tehdy v Kure. Tyto ponorky, kterých bylo brzy celkem třicet, byly tím nejlepším, co Japonsko mělo. Všechny měly brzy plout na východ.

Od 10. do 12. listopadu jsem pobíhal kolem trupu *I-15* jako potápník po louži. Mým nejtěžším úkolem bylo vypočítat, kam uskladnit hromadu materiálu, který mířil na palubu. Nakládali jsme zásoby na devadesát dní. Museli jsme to udělat způsobem, který nezhorší její bojové schopnosti. Když jsem řídil skladování zásob, musel jsem vzít v úvahu ponor, vztlak a vyvážení lodě.

Dokončení prací trvalo tři dny. Po jejich skončení byla celá paluba uvnitř *I-15* kromě strojovny pokrytá do výšky dvou stop pytli s rýží, krabicemi se sušeným jídlem a plechovkami se zásobami. Vypadalo to, jakoby posádka žila ve válcovitém skladu potravin. Obzvláště přecpaná byla torpédová sekce na přídi s plným bojovým nákladem dvaceti torpéd modelu 95. Torpédo model 95 byla fantastická zbraň, která mohla na cestě k cíli dosáhnout rychlosti téměř padesáti uzlů. Muži v tomto oddělení měli nejenom dvě stopy tlustou podlahu z jídla, ale aby si mohli odpočinout, museli se vmáčknot mezi ni a „ocelové ryby“.

Na rozkaz viceadmirála Šimizua byly trupy všech ponorek natřené černou barvou a na nich byla bílá čísla. „I“ je první znak japonské fonetické abecedy a vypadá jako řecké písmeno *lambda*. Následuje číslo „15“ namalované na obou stranách naší věže. Znamenalo to, že *I-15* je první řada ponorek třídy „A“. Typu „RO“, o kterém budu mluvit později, bychom mohli říkat loď třídy „B“ a typu „HA“ třída „C“, protože ty jsou druhým a třetím písmenem v abecedě.

Poslední důležitá věc, kterou jsem musel zkontrolovat, byl průzkumný letoun, který jsme měli na palubě *I-15*. Ten nejprve důkladně prohlédli v Oppamě na nedaleké základně námořního letectva a pak ho vyzvedli na palubu. Na zkoušku vzlétl z katapultu před věží a pak jsme ho uložili do speciálního hangáru u základny věže. Pokud vím, žádné jiné námořnictvo

letouny na palubách ponorek nemělo. *I-15* a další lodě její třídy nesly jednomotorový dvouplošník *Geta* schopný letět rychlostí 100 uzlů. Jeho křídla, ocasní plochy a plováky byly snadno demontovatelné a upevněné k vnitřním stěnám hangáru a montovaly se k letounu, když byl na katapultu připravený ke startu. Když byla vzdušná mise skončená, zase se demontovaly a ukládaly do hangáru. Letouny neslo více než dvacet japonských ponorek. Jeden z nich podnikl dva bombardovací nálety na území Spojených států.

Všechny nezbytné práce byly hotové večer 20. listopadu. S vrchním loďmistrem jsem provedl poslední obhlídku *I-15*. Naposledy jsem všechno zkontroloval. Když jsem se vrátil na svůj kavalec, byl jsem spokojený, že jsem odvedl dobrou práci a dohlédl jsem na to, aby svou práci udělali dobře i ostatní. Takže kapitán Išikawa měl teď ponorku připravenou po všech stránkách na bojové operace. Další ráno mi dal hned po snídani rozkaz, abych loď připravil k večernímu vyplutí.

Z Jokosuky, možná nejutajenější námořní základny na světě, už tiše vyklouzlo čtrnáct ponorek. Američtí námořníci, kteří tam po skončení války byli, vědí o devíti tunelech kolem silnice mezi ní a Jokosukou, které tvoří jediný pozemní přístup na základnu. Základna Jokosuka je ze tří stran obklopená vodou a dá se tudíž snadno střežit malými hlídkovými plavidly. Před druhou světovou válkou a během ní nesměl nikdo vejít nebo žít v okruhu kolem základny, který sahal k třetímu tunelu, pokud k základně oficiálně nepatřil nebo pro ni nepracoval. Vůbec nikdo v celé této oblasti nesměl vlastnit fotoaparát. Z těchto důvodů tam nebyly žádné jásající davy, aby se s námi loučily, když jsme odplouvali. Pouze posádky výcvikových ponorek nám krouživě mávaly čapkami nad hlavou jako tradičním námořnickým rozloučením. Do Tokijského zálivu pomalu vklouzly *I-1* až -*I-7*, *I-9*, *I-15*, *I-17*, *I-19*, *I-21*, *I-23* a *I-25* a bez dalších fanfár zamířily zálivem Sagami na jih.

Když kapitán Išikawa odešel to ráno z *I-15* na vlajkovou loď a já se ho zeptal, kam míříme, nedostal jsem žádnou odpověď. „Všem to řeknu, až budeme na moři,“ slíbil. Když mluvil, na zadní palubě bylo nastoupených téměř sto mužů všech hodností.

„*I-15* teď začíná svou první bojovou misi. Určili nám stanoviště na místě 40 mil severně od Pearl Harboru na Havaji. Dorazíme tam 7. prosince. Pokud nedojde ke změně mezinárodní situace, vstoupí Japonsko